

Strafpiket

2 ■ 2021

Colofon

- **Missie** JurisDidact streeft ernaar kennis en inzicht bij juristen te verhogen en de ontwikkeling van het professioneel handelen te bevorderen door middel van onafhankelijke, individuele nascholing.
- **PO-punten** 3
- **Geldigheid** U kunt de eindtoets maken zolang deze in uw online persoonlijk dossier staat vermeld.

- **Redactie** Mr. Pieter Dorhout, hoofdredacteur
Mr. dr. Chana Grijzen
Prof. mr. dr. Charlotte Phillips
Prof. mr. dr. Lies Punselie
- **Docent** Mr. Yvonne van der Hut
- **Bewerker** Mr. Mirthe Docter
- **Uitgever** Igno Ketelaars
- **Vormgeving** Roelof Koster Design, Mildam
- **Foto omslag** Merel Waagmeester Fotografie, Merel Waagmeester

© 2021 JurisDidact, Gorssel

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enig andere manier, zonder voorafgaande toestemming van de uitgever.

- **Bestellingen** De basisprijs van een programma is € 189,50 (excl. btw). Bij gelijktijdige bestelling vanaf 4 programma's geldt korting. Zie hiervoor de website van JurisDidact. JurisDidact legt de gegevens van bestellers vast voor verwerking van de bestelling. De gegevens kunnen door ons worden gebruikt om u te informeren over relevante producten en diensten, tenzij u te kennen hebt gegeven hiertegen bezwaar te hebben.
- **Certificaten** Certificaten worden alleen toegekend aan kopers van losse programma's.
- **Administratie** Bij wijziging van de tenaamstelling en/of het adres verzoeken wij u deze gegevens door te geven aan de klantenservice van JurisDidact: Parallelweg 25, 7213 VT Gorssel.
- **Algemene voorwaarden** Levering en diensten geschieden volgens de Algemene voorwaarden van MOCuitgevers BV, gedeponeed bij de Kamer van Koophandel onder nummer 6469182. Een exemplaar van deze voorwaarden zal op verzoek worden toegezonden. De voorwaarden zijn te raadplegen via www.mocuitgevers.nl.

Inhoud

Inleiding – 5

Pre-toets – 7

Blok A

De piketdienst; meldingen en de organisatie

- A1** Piketrooster, de piketafdeling van de RvR, diensten – 9
- A2** Meldingen consultatiebijstand, (directe) verhoorbijstand, in verzekeringstelling en tijdelijk huisverbod – 11
- A3** Strafpiket in tijden van COVID-19 – 19

Blok B

Rechtsbijstand op het politiebureau

- B1** Praktische tips voorafgaand aan het eerste bezoek aan de cliënt – 21
- B2** Consultatiebijstand: eerste gesprek met en advies aan de cliënt – 22
- B3** IVS-consult – 27
- B4** Praktische punten na bezoek cliënt – 31

Blok C

De rechter-commissaris, supersnelrecht, beperkingen en diversen

- C1** Toetsing van de IVS (art. 59a Sv) – 34
- C2** Voorgeleiding rechter-commissaris in verband met vordering inbewaringstelling (art. 63, 64, 67 e.v. Sv) – 35
- C3** Rechtsmiddelen tegen beslissing rechter-commissaris – 42

C4 Supersnelrecht – **42**

C5 Diversen – **42**

Afkortingenlijst – **43**

Noten – **44**

Antwoorden pre-toets en casuïstiek – **46**

Toetsvragen – **50**

Inleiding

De piketfase is meestal het begin van een strafzaak, zowel voor de verdachte als de advocaat, en vangt aan met een aanhouding. De verdachte kan op heterdaad zijn aangehouden of buiten heterdaad, als resultaat van een lopend onderzoek. Deze fase kenmerkt zich door onzekerheid. Zo wordt in de piketmelding die de advocaat ontvangt alleen het wetsartikel vermeld waarop de verdenking is gebaseerd, bijvoorbeeld art. 312 Sr, diefstal met geweld. Dit kan echter gaan om een tasje dat van een schouder is getrokken of om een overval op een woning of tankstation. De politie geeft doorgaans geen of weinig informatie over het onderzoek, u bent hoofdzakelijk afhankelijk van wat uw cliënt u vertelt. De rol van de advocaat in deze fase is cruciaal. Welke proceshouding is in het belang van uw cliënt? Wat kan de verdediging in deze fase doen? De advocaat moet de cliënt van juridisch advies voorzien en hem informeren over de (mogelijke) verdere gang van zaken.

Met ingang van 1 maart 2017 is nieuwe regelgeving in werking getreden over de rechten en plichten van alle betrokkenen in deze vroege fase van het strafproces. Aanleiding daarvoor was onder meer de Europese Richtlijn uit 2013 over de minimumeisen aan de inrichting van het politieverhoor (EU-richtlijn met nr. 2013/48/EU), het bekende Salduz-arrest van het EHRM (EHRM van 27 november 2008, nr. 36391/02, NJ 2009/214 (*Salduz/Turkije*); zie ook het daaropvolgende arrest van de Hoge Raad van 30 juni 2009, ECLI:NL: HR: 2009:BH3079) en de uitspraak van de Hoge Raad van 22 december 2015 (ECLI:NL:HR:2015:3608, NJ 2015/52).

In het kader van deze juridische nascholing bespreek ik de geldende regelgeving. Naast de juridische basis wordt u op zeer praktische wijze meegenomen met het lopen van een piketdienst; allerlei kwesties waar u tegenaan kunt en zult lopen, komen in deze cursus aan de orde. De cursus ziet alleen op het meerderjarigenstrafpiket.

De cursus is verdeeld in drie blokken:

Blok A
Blok B
Blok C

De piketdienst; meldingen en de organisatie
Rechtsbijstand op het politiebureau
De rechter-commissaris, supersnelrecht en diversen

■ **Leerdoelen**

Na afloop van deze juridische nascholing:

- bent u op de hoogte van de geldende wettelijke en beleidsbepalingen rondom de piketfase;
- bent u op de hoogte van relevante jurisprudentie;
- heeft u een helder beeld van de praktische gang van zaken rondom het lopen van een strafpiketdienst;
- kunt u een piketdienst lopen en de verdachte gedegen rechtskundige bijstand verlenen tot en met de inbewaringstelling.

■ **Opmerking**

Deze nascholing is in drie gedeelten, Blok A, B en C, door te werken. U zult voor elk blok circa een uur nodig hebben. Mogelijk beklijft de stof beter als u de nascholing in drie gedeelten doorwerkt.

■ **Criteria toets**

U slaagt voor de eindtoets als u minimaal 6 van de 10 vragen van de eindtoets juist beantwoordt. U kunt tweemaal herkansen. De resultaten van de pre-toets tellen niet mee voor uw eindscore.

■ **Over de docent**

Mr. Yvonne van der Hut werkte sinds 2007 bij de strafsector van het Gerechtshof Den Haag als (senior)griffier, waarna zij in 2011 strafrechtadvocaat is geworden. Sinds 2015 heeft zij haar eigen (strafrecht)advocatenkantoor, inmiddels bestaande uit vier advocaten. Ze is gespecialiseerd in strafrecht, met als bijzondere deskundigheid TBS en bijstand aan slachtoffers. Yvonne van der Hut behoort volgens professionals tot de top drie van de beste strafrechtadvocaten van Zuid-Holland (zie <https://www.besteadvocaatvannederland.nl/beste-advocaat-nederland/beste-advocaat-van-zuid-holland>). Verder is zij lid van specialisatieverenigingen, de Adviescommissie Strafrecht van de Orde van Advocaten te Den Haag en is zij als auteur verbonden aan het handboek *SDU Commentaar Strafrecht en Strafverordering*.

■ **Over de bewerker**

Mr. Mirthe Anouk Docter is haar carrière gestart bij de strafsector van het Gerechtshof Amsterdam. Mirthe is zelfstandig gevestigd strafrechtadvocaat bij Advocatenkantoor Docter. Zij blogt met regelmaat over strafrechtelijke onderwerpen en schrijft (wetenschappelijke) artikelen voor diverse uitgevers. In haar vrije tijd is zij actief als vrijwilliger voor het Nederlands Juristencomité voor de Mensenrechten (NJCM) en voor de strategisch procederen tak van het NJCM (PILP NJCM).

Om voor uzelf te bepalen wat uw kennisniveau is van dit onderwerp, kunt u vrijblijvend de pre-toets maken. De resultaten van de pre-toets tellen niet mee voor uw eindscore.

- 1 Melvin steelt bij de plaatselijke supermarkt een blik bier. De beveiliging heeft dit gezien en houdt Melvin aan, waarna de politie arriveert en Melvin meeneemt naar het bureau. Wat gebeurt er vervolgens met Melvin op het bureau?
 - A Melvin wordt verhoord over het strafbare feit.
 - B Melvin krijgt een boete en wordt, na het invullen van wat papierwerk, heengezonden.
 - C Melvin moet het bedrag van de gestolen goederen direct voldoen aan de politie en wordt daarna heengezonden.
 - D Melvin wordt verhoord, nadat hij zijn advocaat heeft gesproken en die ook aanwezig kan zijn bij het verhoor, tenzij Melvin afstand doet van deze rechten.

- 2 Mike wordt verdacht van het plegen van een woninginbraak. Mike wordt om 00.00 uur aangehouden. Hoelang, gerekend vanaf 00.00 uur, mag de politie Mike ten hoogste ophouden op het bureau voor nader onderzoek?
 - A 6 uur.
 - B 9 uur.
 - C 18 uur.
 - D 3 dagen.

- 3 Wie bepaalt aan welke advocaat een piketmelding wordt uitgestuurd?
 - A De verdachte.
 - B De politie.
 - C De Raad voor Rechtsbijstand.
 - D De advocaat.

- 4 Over welke informatie beschikt een advocaat na de piketmelding, bij het gesprek met de verdachte voordat die voor het eerst wordt verhoord op het politiebureau?
 - A Alle informatie die de politie heeft.
 - B De persoonsgegevens van de verdachte, van welk strafbaar feit deze wordt verdacht en eventuele bijzonderheden.
 - C Alleen de persoonsgegevens van de verdachte.
 - D De informatie van welk strafbaar feit de cliënt wordt verdacht en de stand van het onderzoek.

- 5 Binnen hoeveel tijd moet de piketadvocaat zich melden op het politiebureau na een melding consultatiebijstand?
- A 1 uur.
 - B 6 uur.
 - C 2 uur.
 - D één dag.
- 6 Wat houdt consultatiebijstand in?
- A Bijstand vóór aanvang van het eerste verhoor van de verdachte.
 - B Bijstand vóór en tijdens het eerste verhoor.
 - C Bijstand tijdens de piketfase.
 - D Bijstand na consultatie met politie of justitie.
- 7 Alleen de aangehouden verdachte heeft recht op verhoorbijstand.
- A Juist.
 - B Onjuist.
 - C Alleen de aangehouden verdachte op verdenking van een misdrijf ex art. 67, eerste lid, Sv.
 - D Alleen de aangehouden verdachte van een terroristisch misdrijf.
- 8 Er zijn beperkingen opgelegd aan de verdachte. Mag u zijn familie vertellen wat de verdenking inhoudt?
- A Ja.
 - B Nee.
 - C Alleen wanneer de cliënt daar toestemming voor geeft.
 - D Ja, echter alleen schriftelijk.
- 9 Kan in elke zaak worden beslist om deze aan te brengen op een supersnelrechtzitting?
- A Ja.
 - B Nee, enkel in zaken die relatief eenvoudig van aard zijn en waar het onderzoek snel is afgerond.
 - C Ja, maar alleen als de officier van justitie daarmee instemt.
 - D Ja, maar alleen als er geen medeverdachten zijn.
- 10 De rechter-commissaris heeft de vordering inbewaringstelling toegewezen en de bewaring van Linda bevolen voor de duur van drie weken. Kan dit?
- A Nee.
 - B Ja, dit ligt aan de ernst van de feiten.
 - C Ja, dit kan altijd.
 - D De rechter-commissaris beslist niet over de voorlopige hechtenis van Linda, dat doet de Raadkamer.

Piketrooster, de piketafdeling van de RvR, diensten

De Centrale Piketafdeling (verder: piketcentrale) van de Raad voor Rechtsbijstand (verder: RvR) stelt het piketrooster op, dat te raadplegen is via de digitale omgeving van Mijn RvR. Voordat de piketroosters worden gemaakt, krijgt de advocaat de gelegenheid zijn verhinderdata in te vullen in een digitale kalender. Daarna worden de roosters vastgesteld. De roosters worden doorgaans voor een half jaar opgesteld en lopen van januari tot en met juni en van juli tot en met december. Als de advocaat toch is verhinderd, kan hij via hetzelfde systeem de dienst ruilen met andere collega's. Diensten kunnen ook van elkaar worden overgenomen. De piketcentrale ontvangt de piketmeldingen van de politiebureaus en stuurt deze door naar de dienstdoende advocaten.

Bereikbaarheid van de advocaat rondom de piketdienst is van groot belang. Zorg er daarom voor dat de RvR correcte contactgegevens van u heeft, met name een juist e-mailadres en (mobiel) telefoonnummer.

Met al uw vragen over de dienst of over specifieke meldingen kunt u bij de piketcentrale terecht. Zorg er dus voor dat u het telefoonnummer van de piketcentrale altijd bij de hand heeft.¹

■ Piketdiensten

Afhankelijk van de regio waar u zich bevindt kan sprake zijn van een piketdienst van 07.00-20.00 uur (denk bijvoorbeeld aan Schiphol-piket, diensten in Alkmaar en de Flevopolder). Daarnaast kan sprake zijn van vroege en late diensten. De vroege dienst is van 07.00 tot 13.30 uur en de late dienst van 13.30 uur tot 20.00 uur. In die periode kunt u meldingen verwachten en moet u deze in beginsel aannemen.² Voor de avonddienst geldt dat u ook wel eens (kort) na 20.00 uur gebeld kunt worden door de piketcentrale voor een melding, bijvoorbeeld als die melding eerder niet is geaccepteerd door een andere advocaat. In sommige regio's wordt daarnaast gewerkt met een hoofdpiketdienst en een reservepiketdienst. Dit betekent dat indien de advocaat die hoofdpiket heeft de melding niet accepteert, de melding naar de advocaat met de reservedienst gaat.

■ Ontvangst meldingen, termijn en wijze van acceptatie

De piketmeldingen ontvangt u via de e-mail. Bij een vroege dienst worden de meeste meldingen direct om 07.00 uur ontvangen. Deze zien doorgaans op de verdachten die de avond/nacht ervoor (na 20.00 uur) zijn aangehouden en een advocaat willen consulteren voordat zij voor het eerst worden verhoord. De verdachte kan ook een voorkeursadvocaat opgeven. In dat geval wordt de piketmelding eerst naar de voorkeursadvocaat gemaild. Als die niet op tijd reageert, wordt de melding uitgestuurd naar een advocaat die piketdienst heeft. Wanneer u omstreeks 08.00 uur een melding ontvangt, is dat vaak een voorkeursmelding voor een andere advocaat. Ik kom aan het einde van de cursus kort terug op voorkeursmeldingen.

De e-mail van de RvR met de piketmelding bevat een link waarmee de melding kan worden geaccepteerd en een inlogcode. Na acceptatie volgt een tweede mail, waarmee de advocaat met de inlogcode toegang krijgt tot de inhoud van de melding. De advocaat dient de melding *binnen 45 minuten* te accepteren. Als u te laat bent, kunt u de melding niet meer accepteren en wordt deze doorgestuurd naar een andere piketadvocaat.

In beginsel duurt een piketdienst (met uitzondering van de vroege dienst) tot 20.00 uur. Soms kunt u ook na 20.00 uur nog worden gebeld voor een openstaande piketmelding. Jeugdstrafmeldingen en vreemdelingenmeldingen die vóór 20.00 uur bij de Raad worden aangemeld moeten door de helpdeskmedewerkers nog diezelfde dag worden verwerkt. Hierdoor kan het voorkomen dat u na 20.00 uur nog een melding kunt accepteren die *nét* voor 20.00 uur is verstuurd of dat u na 20.00 uur gebeld wordt door de Raad over een melding die vóór 20.00 uur bij de Raad is binnengekomen, maar nog niet door u is geaccepteerd. Het is dus belangrijk om ook na 20.00 uur nog even uw telefoon in de gaten te houden.

Voor enkele zaken, denk aan levensdelicten, ontvoeringen of zaken met een grote maatschappelijke impact, kunt u ook buiten openingstijden van de helpdesk van de Raad worden benaderd.

In de melding staat van welk politiebureau de melding komt, de persoonsgegevens van de cliënt en het/de wetsartikel(en) waarop de verdenking ziet. Ook wordt daarin vermeld of de verdachte een voorkeursadvocaat heeft, verhoorbijstand wil, de Nederlandse taal spreekt (of in welke taal een tolk gewenst is), of sprake is van een kwetsbare verdachte en/of psychische problematiek bij de verdachte, of er medeverdachten zijn en of er beperkingen zijn opgelegd. Op de melding staat ook aangegeven of de verdachte verhoorbijstand wenst. Bespreek altijd tijdens de consultatie of de informatie op de melding klopt, ook – of wellicht juist – als op de melding staat dat een verdachte geen verhoorbijstand wil. Lees de melding altijd goed door voor eventuele bijzonderheden.

Om privacy-redenen kunnen de meldingen zowel door de advocaat als de RvR slechts 7 dagen worden ingezien via de e-mail met link en inlogcode. Download en print of sla de melding dus binnen die termijn voor uzelf op.

■ *Links*

- Mijn RvR op website Raad voor Rechtsbijstand: <https://www.mijnrvr.nl/loginExternal.seam>
- Website Raad voor Rechtsbijstand met alle piketinformatie, waaronder het Reglement Piket: <http://www.rvr.org/Informatie+voor+advocaten/over-aanvragen/piket/piket.html>

A2

Meldingen consultatiebijstand, (directe) verhoorbijstand, in verzekeringstelling en tijdelijk huisverbod

Er zijn vier soorten strafpiketmeldingen:

1. Consultatiebijstand
2. (Directe) verhoorbijstand
3. Inverzekeringstelling (IVS)
4. Tijdelijk huisverbod

1. Consultatiebijstand

CASUS 1

Linda

U ontvangt een piketmelding om verdachte Linda consultatiebijstand te verlenen. U redt het niet om binnen 2 uren op het politiebureau te zijn.

a Wat doet u?

b Mag de politie met het verhoor van Linda beginnen, omdat u niet op tijd bent?

Wanneer een verdachte een advocaat wil spreken voorafgaand aan zijn verhoor, zendt de politie een melding consultatiebijstand uit. Dit wordt ook wel een Salduz-melding genoemd, naar het bekende arrest van het EHRM.³

Na het accepteren van de Salduz-melding dient de advocaat zich binnen 2 uren op het politiebureau te melden (art. 28b, vierde lid, Sv). Die periode is de politie in elk geval gehouden te wachten met het verhoor.

Als u die termijn niet lijkt te redden, neem dan contact op met het politiebureau. U kunt dan doorgeven dat en waarom u er niet op tijd kunt zijn, wat doorgaans ertoe leidt dat de politie wacht met het verhoor tot u bent geweest.

■ **Recht op
(gefinancierde)
consultatiebijstand
en afstand daarvan**

Op grond van art. 28, eerste lid, Sv heeft de verdachte⁴ het recht om zich te laten bijstaan door een raadsman. Art. 28c Sv behelst het recht voor de aangehouden verdachte om voorafgaand aan zijn eerste verhoor een raadsman te consulteren. Bij verdenking van strafbare feiten waarvoor voorlopige hechtenis is toegestaan, heeft de verdachte recht op gefinancierde rechtsbijstand (een piketadvocaat) en wordt door de politie een piketmelding uitgestuurd (art. 28b, eerste en tweede lid, Sv) – tenzij de verdachte afstand doet van dit recht. Indien het een strafbaar feit betreft waarvoor geen voorlopige hechtenis is toegestaan, wordt de verdachte desgevraagd wel in de gelegenheid gesteld zelf contact op te nemen met een advocaat (art. 28b, derde lid, Sv). Dit wordt niet vergoed.

De verdachte kan vrijwillig en ondubbelzinnig afstand doen van het consultatierecht (art. 28a, eerste lid, Sv), tenzij de wet anders bepaalt. Dit laatste is aan de orde bij minderjarige verdachten (art. 489, eerste lid, Sv). Bij kwetsbare verdachten of een verdenking van strafbare feiten waarop een gevangenisstraf van 12 jaren of meer is gesteld, kan de verdachte evenmin zomaar afstand doen. Uitgangspunt daar is dat een melding consultatiebijstand wordt uitgestuurd en dat de verdachte alleen afstand kan doen van zijn recht op consultatiebijstand, wanneer hij door een raadsman is geïnformeerd over de gevolgen hiervan (art. 28c, tweede lid, Sv).

Art. 28c, eerste lid, Sv bepaalt dat de verdachte recht heeft op een half uur consultatiebijstand. Het komt geregeld voor dat er meer tijd nodig is. Genoemd artikel biedt daarvoor ook de mogelijkheid, tenzij het belang van het onderzoek zich hiertegen verzet. Indien u extra tijd wordt geweigerd, neem dan contact op met de officier van justitie.